

159. SAYI

EKİM 2025 160 TL

ŞALOM

Dergi

Goya &
"Los Caprichos"

Doğduktan
sonra **paylarına**
neler düşmüş?

KIZILDERİLİLERİN
gizemli
dünyası

Dahi
çocuklar

Protest
SANAT

Seyirciyle nefes
alan oyuncu

TİLBE SARAN

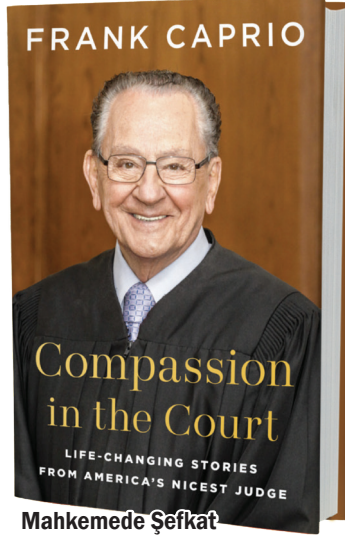
Bir devrimcinin
ayak izleri

PRAG'DA BİR

TÜRK MÜZİSYEN

Roksana
Mandel

Uzun zaman öncelerinde sosyal medyada turlar atarken, kendimi Amerikalı efsane hâkim **Frank Caprio**'yu takip eder bulmuştum. Onun mahkeme salonlarından yayınlanan ve viral olan videolarının meraklısı olmuştum. Geçtiğimiz ay yaşama 88 yaşında veda eden Frank Caprio'yu köşemden selamlamak istiyorum. Hayatın bazı anlarında, çok uzak bir ülkeden gelen bir insanın varlığı, bana kendi adalet anlayışımı sorgulatı. Caprio, benim için böyle bir figürdü. Adaletin yalnızca kanun maddelerinden ibaret olmadığını, insanın yüreğine dokunan bir adaletin de mümkün olabileceğini kanıtlayan bir isimdi, Hâkim Caprio. Onu ilk kez izlediğimde, bir mahkeme salonundan çok, bir insan kalbinin yankısını duymuştum. Çünkü o, kürsüye çıktığında yalnızca yasa maddelerini değil, hayatın kırılganlığını, insanın çaresizliğini ve umudunu da görebiliyordu. Küçük bir İtalyan göçmen ailesinin oğlu olarak başladığı hayat yolculuğunu, Amerika'nın en sevilen yargıçlarından birine dönüştüren şey, yalnızca hukuki bilgisi değildi. Onu farklı kılan, kürsüye oturduğunda yasaların soğukluğunu yumuşatan merhamet ve empatisiydi. Karşısına çıkan insanların hikâyelerini dinledi, onların gözlerine bakarak karar verdi. Bir ceza dosyasına bakarken, "Bu kişi neden bu noktaya geldi? Onu buraya getiren hayat şartları neler?" diye sordu. Çünkü biliyordu ki, adalet yalnızca suç ve ceza arasındaki mekanik ilişki değildir. Bir trafik cezasını ödeyemeyen yoksulun gözyaşında, sabah

okula yetişmeye çalışan bir çocuğun telaşında, yaşlı bir kadının unutkanlığında gördüğü şey, bir suçtan öte, insana dair hakikatti. Ve o hakikati yargılamadı; bir ihlalin ardındaki insani yanlılığı gördü ve anlamaya çalıştı. Onun duruşu bana şunu hatırlatıyor: Adalet, yalnızca mahkemelerde aranacak bir şey değil. Bizim birbirimize bakışımızda, hayatlarımızı nasıl paylaştığımızda, güçsüze nasıl yaklaştığımızda da sinanıyor. Caprio, adaletin insana dokunan yanını canlı tuttu. Kürsüsünden yükselen Caprio'nun sesi artık yok. Ama onun insana dair bıraktığı iz, toplumsal hafızamızda adeta şu öğüdü fısıldıyor:

Adalet, sevgiden ayrı düşünülemez!

Hindistan – Bombay menşeli, '2023 Sosyal Adalet için Rahibe Teresa Ödülü'

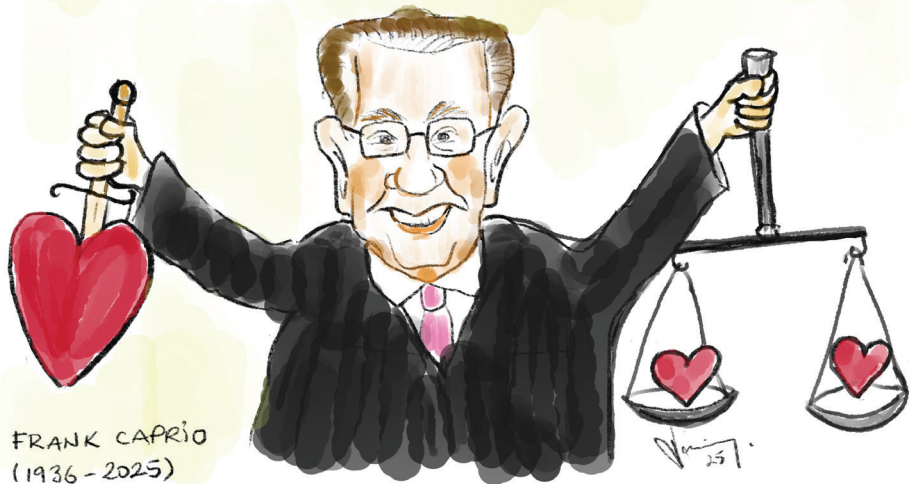
sahibi olan Caprio'nun "**Compassion in The Court**" (Mahkemede Şefkat) adlı kitabı olduğunu da belirtmek isterim. "Daha iyi bir dünya yaratma" arzusu taşıyan Caprio'nun duruşmasında bir karar sadece suç ya da ceza değildi; aynı zamanda umut, şefkat ve anlayış taşıyordu. O, hukukun insana yabancılaşmasını engelleyen bir köprüydü. İnsan sevgisini adaletle buluşturarak, dünyaya "merhametin de adaletin bir parçası" olduğunu hatırlattı. Bugün ona veda ederken aslında bir hâkime değil, adaletin insani yüzüne, yargının kalbindeki şefkate, toplumun özlediği bir ses tonuna da veda ediyorum. Onun mirası, mahkeme salonlarının çok ötesine taşarak hepimize şu soruyu bırakıyor: Biz, kendi hayatımızda ne kadar adil ne kadar anlayışlı ne kadar merhametliyiz? Frank Caprio, kürsüden indi ama insanlığa dair mesajı yaşamaya devam ediyor.

Suzan Nana Tarablıus

ÇİZGİ DİŞİ

İRVİN MANDEL

JUSTICE WITH LOVE...

Dergi

ŞALOM

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi
Silven Silvyo Ovadya

Genel Yayın Yönetmeni
Suzan Nana Tarabulus

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Verda Gümüşgerdan

Editör: Gila Erbeş

Yazarlar: Ester Almek, Viktor Apalaçi,
Yakup Barokas, Beki S. Demarküz,
Lolita N. Haleva, Evren Hergül, Ceki Kazmir,
Nermin Ketenci, Emel Mizrahi,
Aslıhan K. Özdaş, Feride Petilon,
Süzet M. Sidi, Dr. Ömür Tanyel,
Elena K. Uygan, Tina Varon, Sara Yanaracak,
Aylin Yengin

Çizer: İrvin Mandel

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfati

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanı: Özgün Levi

Görsel Yönetmen: Bella Parlakşımşek

Kapak Fotoğrafı:
Alexandra Von Siebenthal

Yönetim Yeri / Abonman

Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.
No:94 D: 20-21-22 Osmanbey ŞİŞLİ / İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer

Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacılar
Sit. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul
T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü Yaygın - Süreli

SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMAKTADIR.

<http://dergi.salom.com.tr/>

Gergedan Kitabevi

Bağdat Cad. No:268/A Caddebostan-İstanbul
(0216) 350 27 66

Remzi Kitabevi Akmerkez

Akmerkez E 3 Blok Etiler-İstanbul (0212) 282 25 75

Remzi Kitabevi Rumeli

Rumeli Cad. No:44 Şişli-İstanbul (0212) 234 54 75

Büyükkada Kitapçısı

İskele Girişi No:2 Büyükkada-İstanbul
(0216) 382 60 25

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İçindekiler

6 KAPAK HİKÂYESİ Lolita Nahmias Haleva

Prag'da bir Türk Müzisyen Roksan Mandel

12 TİYATRO / SÖYLEŞİ Nermin Ketenci

Seyirciyle nefes alan oyuncu: Tilbe Saran

15 VEDA Claudia Cardinale hayatını kaybetti

16 AKLIMDAKİLER Süzet M. Sidi

Goya ve "Los Caprichos"

19 VEDA Aslıhan Karay Özdaş

Robert Redford'un mirası

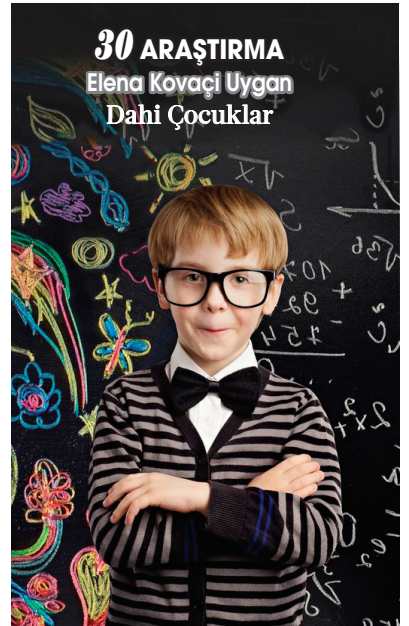
20 ARAŞTIRMA Emel Mizrahi

Türkiye'nin ilk Dördüzleri

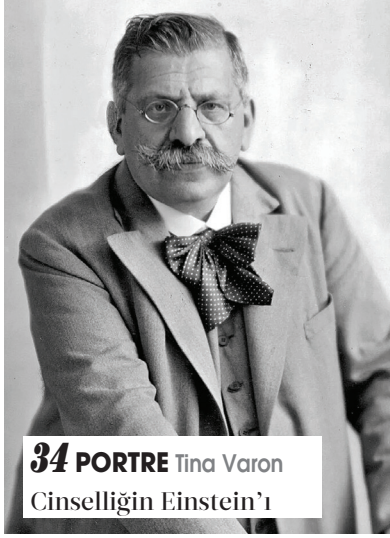

26 ARAŞTIRMA Nermin Ketenci

Doğduktan sonra

30 ARAŞTIRMA
Elena Kovaçi Uygan
Dahi Çocuklar

34 PORTRE Tina Varon
Cinselliğin Einstein'ı

39 HABER – OpenAI sinema sektörüne adım atıyor

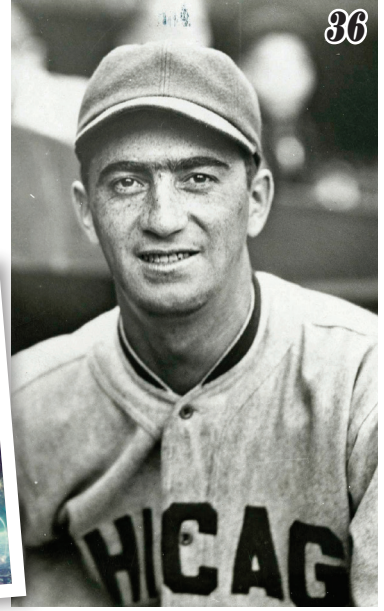
36 PORTRE Gila Erbeş

Beyzbolcu ve Casus – Moe Berg

40 GEZGİN Suzan Nana Tarablus
Lenin'in Sibirya'daki sürgün evi

43 HABER – Nemrut

Dağı'ndaki eserler korunacak

44 KÜLTÜR

Ceki Kazmir
Kızılderililerin
gizemli dünyası

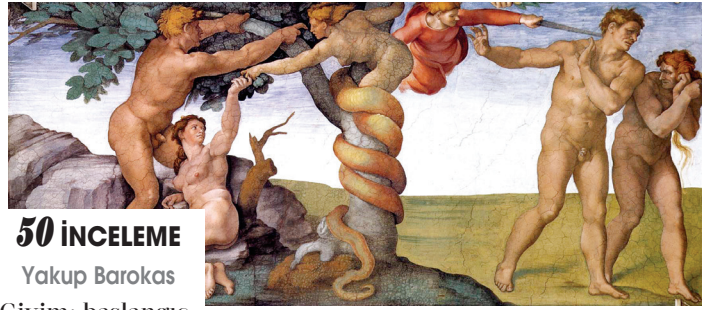

48 EZOTERİZM Beki Sallacan Demarküz
Astral seyahat

54 SINEMA Viktor Apalaçi
Ingmar Bergman'ın Hayatından Bir Yıl

58 GEZİ Ester Almek
Samos Adası'nın üç ünlü siması

61 HABER – Side Antik Kenti dijital
deneyimle yeniden canlandı

50 İNCELEME

Yakup Barokas
Giyim; başlangıç,
tarihsel gelişim
ve moda

65 YEMEK SÖZLÜĞÜ Evren Hergül
Neapolis'ten Napoli'ye

66 EDEBİYAT Sara Yanarocak
Yazılmış en iyi 12 roman

62 SANAT

Feride Petilon
Protest sanat

70 SAĞLIK Dr. Ömür Tanyel
Eczanelerde tıbbi kenevir

72 AJANDA'M Aylin Yengin
Sanatın sohbet ettiği ay: Ekim